

Sprawozdanie z seminarium międzynarodowego: Społeczne oblicza Europy XXI wieku (Piła, 20–21 listopada 2014 r.)

W dniach 20–21 listopada 2014 r. w Pile odbyło się seminarium pn. *Społeczne oblicza Europy XXI wieku*. Seminarium miało wymiar międzynarodowy bowiem wzięli w nim udział uczeni z Polski, Niemiec i Słowacji. Jego organizatorami byli: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Staszica w Pile, Uniwersytet w Poczdamie, Uniwersytet Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy, Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Fundacja im. Róży Luksemburg. W wystąpieniach i w dyskusji poruszano następujące zagadnienia:

- kryzys finansowy państw strefy euro i sposoby jego przezwyciężania,
- samorządy terytorialne w sytuacji kryzysowej i pokryzysowej,
- ubóstwo i rozwarstwienie społeczne w Europie,
- bezrobocie wśród młodzieży i wykluczenia społeczne,
- migracje zarobkowe w Europie.

Obrady otworzył Donat Mierzejewski – Rektor PWSZ w Pile. Głos zabrali także: Piotr Głowski – Prezydent Miasta Piła, Robert Kmieciak – Prodziekan Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM oraz Piotr Janiszewski z Fundacji im. Róży Luksemburg.

Obrady plenarne otworzył Kazimierz Pająk z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. Pierwszy prelegent Maciej Walkowski z UAM przeprowadził analizę najważniejszych wyzwań społeczno-ekonomicznych Unii Europejskiej. Zaliczył do nich m.in. ubóstwo, dostęp do Internetu, problemy dietności kobiet, mobilność młodzieży, edukację, kształ-

cenie dla gospodarki, reindustrializację, starzenie się społeczeństwa, bezrobocie, migracje, konkurencyjność Europy na rynkach światowych. Jako drugi głos zabrał Jochen Franzke z Uniwersytetu w Poczdamie. Niemiecki uczyony omówił rolę wspólnot lokalnych, takich jak gmina czy sołectwo, w Europie. Uznał, że są one motorem rozwoju Unii Europejskiej i mają istotne znaczenie w realizacji polityki socjalnej. Ich działalność jest jednak ograniczana przez unijną biurokrację. Henrik Scheller z Uniwersytetu w Poczdamie dokonał analizy prawnych, ekonomicznych i socjokulturowych wymiarów procesów dezintegracyjnych w Europie. W referacie poruszył zagadnienie pesymizmu społecznego w Unii Europejskiej i gasnącej zgody na postępującą integrację. Dodał jednak, że integracja i dezintegracja, jako proces dialektyczny, są dwiema stronami tego samego medalu. Robert Kmieciak w swoim wystąpieniu skupił się na współpracy środowiska gospodarczego z samorządem terytorialnym jako elemencie rozwoju obszarów metropolitalnych w Polsce. Według niego podstawowy problem stanowi komunikacja między samorządami i przedsiębiorstwami. Zaproponował zatem utworzenie samorządu powszechnego. Bogdan Koszel z UAM omówił niemieckie i francuskie koncepcje wychodzenia z kryzysu finansowego państw strefy euro Unii Europejskiej. Wskazał na podobieństwa, ale i różnice w niemieckich i francuskich koncepcjach integracji europejskiej, zarówno w sferze politycznej, jak i gospodarczej. Jerzy Babiak z UAM przeprowadził analizę zróżnicowania poziomu życia w Polsce na tle krajów Unii Europejskiej. Zwrócił uwagę na to, że globalizacja przynosi wiele pozytywnych efektów, ale nie są one dzielone równomiernie. Ponadto, w opinii uczonego, wzrost gospodar-

czy nie jest jedynym miernikiem poziomu życia. Pierwszą część obrad plenarnych zamknął referat Grzegorza Piwnickiego z Uniwersytetu Gdańskiego, który scharakteryzował wybrane dylematy polityczno-ekonomiczne Polski po wstąpieniu do Unii Europejskiej.

Drugiej części obrad plenarnych przewodniczył Adam Marcinkowski. Jako pierwszy głos zabrał Peter Čajka z Uniwersytetu w Bańskiej Bystrzycy. Słowacki uczony zajął się problematyką zarządzania kryzysowego i przeciwdziałania zagrożeniom. Natomiast Zofia Sujkowska-Życka z PWSZ w Pile podjęła się rozwiązania dylematów dotyczących funduszy europejskich. Uznała, że europejska polityka spójności przyczyniła się do wzrostu gospodarczego w Polsce i poprawy kondycji materialnej społeczeństwa. Zaproponowała także, żeby stosować termin „skorzystanie ze środków europejskich” zamiast „wydatkowanie”, który to ma negatywne konotacje. Andrzej Sakson z UAM skupił się w swoim referacie na polskich migrantach zarobkowych w Europie. Do pozytywnych konsekwencji migracji zaliczył m.in.: wzrost zarobków i nowe perspektywy rozwojowe, nabywanie nowych umiejętności, większą opiekę socjalną, mniejsze bezrobocie w Polsce, napływ kapitału do kraju, mobilność siły roboczej, upowszechnianie się postaw tolerancji i szacunku. Negatywne skutki migracji to np.: osłabienie więzi rodzinnych, wykluczenia społeczne, uzależnienie polskich gospodarstw domowych od finansowania z zagranicy, starzenie się społeczeństwa, mniejsza liczba urodzeń, niedobory na rynku pracy. Adam Sudoł z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy omówił działalność polskiej służby i dyplomacji konsularnej na rzecz migrantów polskich w państwach Europy. Korzystając z okazji, scharakteryzował także działalność

Muzeum Dyplomacji i Uchodźstwa Polskiego, które jest placówką naukowo-badawczą UKW. Jej zadaniem jest gromadzenie, przechowywanie i udostępnianie wszelkich źródeł historycznych ilustrujących dzieje polskiego uchodźstwa po 1918 r. oraz służb dyplomatycznych II Rzeczypospolitej, ale i publikowanie studiów naukowych w oparciu o zgromadzone zasoby archiwalne. Na zakończenie Agnieszka Piekutowska z Uniwersytetu w Białymstoku w swoim wystąpieniu pytała, czy Polska potrzebuje imigrantów zarobkowych? Oceeniła jednocześnie niedobory jakościowe zasobów pracy w kraju. Pierwszy dzień obrad zwieńczyła uroczysta kolacja.

W drugim dniu seminarium udział wzięło kilkunastu prelegentów. Obradom przewodniczyli: Bogdan Koszel, Zbigniew Popławski z PWSZ w Pile oraz Paweł Malendowicz w UKW w Bydgoszczy. Jako pierwszy wystąpił Konstantin Stern z Uniwersytetu w Poczdamie. W referacie analizował publicystykę niemieckich czasopism w kontekście ich ocen dotyczących integracji europejskiej. Krystyna Gomółka z Politechniki Gdańskiej analizowała problemy współpracy transgranicznej powiatów w kontekście małego ruchu granicznego w województwie pomorskim. Sławomir Sadowski z UKW w Bydgoszczy w interesujący sposób analizował kwestie związane z separatyzmami narodowymi we współczesnej Europie. Magdalena Bierzyńska-Sudoł, również z UKW, opisała życie codzienne najmłodszej fali migrantów z Polski w Wielkiej Brytanii, zwracając jednocześnie uwagę na to, że są oni aktywni społecznie, zakładają własne firmy i pracują naukowo. Marceili Burdelski z UG omówił politykę Unii Europejskiej wobec Chin i Korei Północnej. Łukasz Jureńczyk z UKW podjął odważną próbę oceny wpływu kryzysu fi-

nansowego na budżet i kierunki działań Ministerstwa Obrony Narodowej. Malwina Księżniakiewicz z UAM pytała, czy Belgii grozi rozpad? Omówiła podziały społeczne wśród Flamandów i Walonów. Elżbieta Kuzelewska z Uniwersytetu w Białymstoku omówiła trudną, kosztochłonną, ale konieczną politykę językową Unii Europejskiej w dobie kryzysu. Paweł Malendowicz z UKW skupił się na wyjaśnieniu przyczyn konfliktu we wschodniej części Ukrainy oraz konfliktu między Rosją i światem zachodnim. Uznał, że należy rozpatrywać je w kontekście różnic w sposobach myślenia o świecie. Jadwiga Kosidło ze Stowarzyszenia Uśmiech z Wałcza analizowała problemy rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Andżelika Retmańczyk z Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleniowie analizowała migracje zarobkowe w kontekście ucieczki od ubóstwa z perspektywy funkcjonowania dziecka w rodzinie korzystającej z pomocy społecznej. Mirosław Grzelak z PWSZ

w Pile podjął próbę rozwiązania dylematów związanych z istnieniem społeczeństwa obywatelskiego na początku XXI wieku. Stanisław Zakrzewski, również reprezentujący PWSZ w Pile, analizował problem bezrobocia i wykluczeń społecznych. Adam Barabas z UAM omówił tendencje eurosceptyczne w Parlamencie Europejskim jako odpowiedź na kryzys gospodarczo-społeczny. Marcin Piechocki z UAM omówił formy działalności i cele Partii Piratów w Niemczech. Na zakończenie Łukasz Popławski z PWSZ w Pile zainteresował słuchaczy analizą nierówności materialnych na świecie i ich korelacji z wybranymi patologiami społecznymi.

Organizatorzy seminarium zapowiedzieli dalsze starania w zakresie organizacji podobnych projektów i rozwoju współpracy z ośrodkami naukowymi w kraju i poza granicami Polski. Zapowiedzieli także ogłoszenie drukiem wyników badań uczestników seminarium.

■ *Paweł Malendowicz*